

УДК 658.1

Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу

Чепка В.В.

кандидат економічних наук, доцент
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

Матяш О.К.

магістрант
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

У статті розглянуто різні підходи до трактування сутності понятійної категорії «фінансова стійкість підприємства» науковцями та практиками. Окреслено систему факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Проаналізовано напрями діагностики та моніторингу фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансова стійкість, фінансова рівновага, фінансова стабільність, фактори впливу на фінансову стійкість.

Чепкая В.В., Матяш О.К. ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: СУЩНОСТЬ И ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ

В статье рассмотрены разные подходы к трактовке сущности категории «финансовая устойчивость предприятия» учеными и практиками. Очерчена система факторов, которые влияют на финансовую устойчивость предприятия. Проанализированы направления диагностики и мониторинга финансовой устойчивости предприятия.

Ключевые слова: финансовое состояние, финансовая устойчивость, финансовое равновесие, финансовая стабильность, факторы влияния на финансовую устойчивость.

Чепка V.V., Matias O.K. FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE: ESSENCE AND INFLUENCE FACTORS

The article deals with different approaches to the interpretation of the essence of the conceptual category "financial stability" of the enterprise by scientists and practitioners. The system of factors influencing the financial stability of the enterprise is outlined. The directions of diagnostics and monitoring of financial stability of the enterprise are analyzed.

Keywords: financial condition, financial firmness, financial balance, financial stability, factors affecting financial firmness.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Коливання економічної активності, кризові явища в економічній системі України значною мірою відобразилися на рівні стійкості роботи підприємств, продемонстрували їхні слабкі сторони, неготовність, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання наявних перешкод. Фінансова стійкість є багатогранною та унікальною категорією, оскільки дає змогу зробити оцінку діяльності підприємства з погляду стабільного і конкурентоздатного положення на ринку. Позитивні значення показників фінансової стійкості є підґрунтям для нормального функціонування підприємств і поступового зростання їх економічного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми аналізу фінансової стійкості

підприємства завжди були об'єктом дослідження науковців та практиків. Даним питанням були присвячено роботи таких науковців, як: І.О. Бланк, М.Д. Білик, А.В. Василенко, Л.А. Костирко, І.Г. Ловінська, Н.А. Мамонтова, О.А. Островська, А.М. Поддєрьогін, О.О. Терещенко, Ю.С. Цал-Цалко та ін. Однак теоретичні та практичні засади визначення фінансової стійкості підприємства в умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, в наукових роботах є недостатньо дослідженими.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження економічної сутності фінансової стійкості та вивчення впливу системи факторів на фінансову стійкість підприємства в сучасних умовах функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов життєдіяльності, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства. Саме фінансова стійкість підприємства характеризує ефективність операційного, фінансового та інвестиційного розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів, а також відображає здатність підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями.

Доцільно одразу розмежувати сутність понять «економічна стійкість» та «фінансова стійкість» [1, с. 33].

Економічна стійкість – це комплексне поняття, що пов'язане зі здатністю зберігати цілісність та рівновагу в умовах негативних та позитивних впливів різноманітних внутрішніх і зовнішніх факторів завдяки ефективному використанню ресурсів підприємства. Є недоцільним зведення економічної стійкості лише до фінансової стійкості, оскільки вона включає такі вагомні фактори впливу на господарюючий суб'єкт, як ділова активність та стійкість персоналу.

У вітчизняній та закордонній практиці немає єдиного трактування поняття «фінансова стійкість підприємства». Варто зазначити, що більшість наукових поглядів спирається на ототожнення або споріднення понять «фінансовий стан», «фінансова рівновага», «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість» [10, с. 218–223]. На нашу думку, необхідно детально розглянути визначення кожного з наведених показників.

Т.А. Обущак визначає фінансовий стан підприємства як сутнісну характеристику діяльності підприємств у певний період, що визначає реальну та потенційну можливість підприємства забезпечувати достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності та здатність ефективно здійснювати цю діяльність у майбутньому [2, с. 92].

На думку К.С. Салиги, фінансовий стан підприємства можна визначити як комплексне поняття, яке є результатом взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських чинників і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [3, с. 215].

Ураховуючи два аспекти – необхідну кількість ресурсів та якість їх використання, – І.О. Бланк пропонує визначити фінансовий стан підприємства як рівень збалансо-

ваності окремих елементів активів і пасивів підприємства, а також рівень ефективності їх використання [4, с. 476].

М.Н. Крейніна розглядає фінансовий стан як показник економічної діяльності підприємства, що характеризує його ділову активність і надійність [5, с. 11]. На нашу думку, такі показники, як ділова активність та надійність, мають доповнювати інші показники діяльності підприємства, бо самостійно не дають можливості однозначно оцінити ефективність функціонування організації.

Г.Б. Поляк стверджує, що під фінансовим станом підприємства можна розуміти кінцеві результати його діяльності, що, на нашу думку, є недоцільним, адже не можна ототожнювати всі аспекти діяльності підприємства тільки з прибутком або збитком [6, с. 277].

Л.О. Коваленко, враховуючи більшість рис підприємства як господарюючого суб'єкта ринкових відносин, пропонує визначати фінансовий стан як характеристику його фінансової конкурентоспроможності, ефективності використання фінансових ресурсів і капіталу, виконання зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання [7, с. 411].

О.О. Терещенко зазначає, що фінансова рівновага передбачає, що грошові надходження підприємства дорівнюють або перевищують потребу в капіталі для виконання поточних платіжних зобов'язань [8, с. 277].

На думку М.Д. Білик, О.В. Павловської, Н.М. Притуляк та Н.Ю. Невмержицької, фінансова рівновага визначається як відповідність обсягів формування та споживання власних фінансових ресурсів [9, с. 228].

С.З. Мошенський та О.В. Олійник [11, с. 82], розглядаючи сутність фінансової стійкості, визначають основною передумовою її дотримання умов фінансової рівноваги між власними та запозиченими джерелами.

У своїх наукових працях О.С. Філімоненко [12, с. 304], Ю.С. Цал-Цалко [13, с. 315], Н.Н. Селезньова та А.Ф. Іонова [14, с. 315] розглядають фінансову стабільність підприємства через аспект поняття платоспроможності, тобто фінансова стабільність підприємства є таким станом його активів та пасивів, який є достатнім для погашення усіх зобов'язань.

К. Друрі пропонує оцінювати фінансову стабільність підприємства через його фінансову незалежність, що пов'язана із загальною структурою підприємства, ступенем залежності від зовнішніх джерел фінансування [15, с. 113].

Досить цікавим, на нашу думку, є підхід до визначення фінансової стабільності підприємства представників американської школи менеджменту Дж.Ф. Маршалла та В.К. Бансала. Вони розглядають фінансові інновації та тенденції, що виступають зовнішнім чинниками та умовами стабільності підприємства. На їхню думку, прогнозування очікуваних значень фінансових показників і допустимих діапазонів їх похибки має орієнтуватися на нові фінансові продукти [16, с. 36].

Аналіз досвіду вітчизняних та зарубіжних учених дає змогу виокремити чотири основних напрями визначення фінансової стійкості:

1) як стан підприємства або ресурсів. Н.В. Алексеєнко стверджує, що фінансова стійкість підприємства – це стан його матеріальних, економічних і трудових ресурсів їх розподіл і використання, які забезпечують розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу за збереження платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризиків [17, с. 56–65].

О.М. Зайцев розглядає фінансову стійкість підприємства як такий стан підприємства, за якого зберігається здатність ефективного функціонування і стабільного прогресивного розвитку за негативних впливів зовнішнього середовища [18, с. 23].

В.А. Медведєв пропонує розглядати фінансову стійкість як рівноважний збалансований стан економічних ресурсів, який забезпечує стабільну прибутковість і нормальні умови для розширеного відтворення в тривалій перспективі з урахуванням найважливіших зовнішніх і внутрішніх чинників [19, с. 267];

2) як рівновага або здатність повертатись до неї. С.Н. Анохін розглядає фінансову стійкість як такий рівноважний стан промислового підприємства, за якого економічні й управлінські рішення здатні регулювати основні фактори стійкого положення підприємства: управління, виробництва, фінансів, персоналу і стратегії в заданих межах ризику [20, с. 40]. На думку О.М. Колодізева та К.М. Нужного, фінансова стійкість – це стан рівноваги або здатність повертатися у цей стан відкритої соціально-економічної системи (підприємство).

Ю.А. Сімах пропонує розглядати фінансову стійкість як потенційні можливості підприємства повернутися у стан рівноваги, в якому підприємство має позитивну динаміку функціонування або не виходить за межі встановлених границь [21, с. 12];

3) як здатність підприємства (системи). В.З. Бугай стверджує, що фінансовою стійкістю є здатність підприємства поглинати зовнішні й внутрішні дестабілізуючі фактори через ефективне застосування своїх ресурсів за рахунок використання й удосконалення економічного потенціалу [22, с. 34].

А.В. Василенко пропонує розглянути фінансову стійкість як здатність системи зберігати свій працездатний стан щодо досягнення запланованих результатів за наявності різних мінливих впливів [23, с. 39].

В.Л. Іванов розкриває фінансову стійкість як здатність економічної системи не відхилитися від свого стану (статистичного або динамічного) за різних внутрішніх і зовнішніх дестабілізуючих впливів за рахунок ефективного формування і використання фінансових, виробничих і організаційних механізмів [24, с. 28];

4) як комплекс складників. О.В. Ареф'єва, Д.М. Городянська розглядають фінансову стійкість як сукупність взаємозумовлених та взаємопов'язаних складників, які за будь-яких умов забезпечують здатність до ведення діяльності підприємств, запас ресурсів (ресурсного потенціалу) та збалансований процес функціонування [25, с. 83–90].

А.І. Бурда пропонує розглянути фінансову стійкість як системне явище, яке виступає індикатором відхилень від потенційно можливого конкурентного стану на певному етапі життєдіяльності підприємства [26, с. 141].

К.Г. Малінін стверджує, що під фінансовою стійкістю можна розуміти адекватність системи середовищу, як зовнішньому, так і внутрішньому, що передбачає знаходження параметрів системи в деякому допустимому колі, що забезпечує її функціонування і розвиток [27, с. 56].

Не можна не брати до уваги інші позиції вчених. Так, Г.В. Савицька стверджує, що фінансова стійкість організації – це її здатність функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу балансу в мінливому внутрішньому та зовнішньому середовищі, що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість [28, с. 320].

На думку О.Є. Журавльової, сутність фінансової стійкості проявляється у оптимальній структурі капіталу, що забезпечується домінуючою часткою власного капіталу в загальному обсязі авансованого в підприємство капіталу, що дає змогу підтримувати фінансову незалежність від зовнішніх кредиторів та забезпечити безперервний виробничо-господарський процес [29, с. 523].

М.Я. Коробов зауважує: якщо параметри діяльності підприємства і розміщення його фінансових ресурсів відповідають критеріям позитивної характеристики фінансового стану, це свідчить про фінансову стійкість підприємства [30, с. 274].

В.Й. Плиса та І.І. Приймак запропонували під фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання розуміти його спроможність функціонувати впродовж тривалого періоду, одержуючи достатній для відтворення потенціалу, виплати дивідендів і стабільного розвитку прибутку, забезпечуючи при цьому економічно обґрунтоване співвідношення джерел фінансування та активів і збалансоване надходження й виплату грошових коштів попри вплив внутрішніх та зовнішніх чинників [31, с. 98].

І.Г. Ловінська зазначає, що фінансова стійкість являє собою певний стан рахунків підприємства, що гарантує його постійну платоспроможність [32, с. 252]. Варто зазначити, що, на нашу думку, таке визначення фінансової стійкості не може певною мірою задовольнити потребу в оцінці ефективності діяльності підприємства.

О.А. Островська визначає фінансову стійкість підприємства як здатність підприємства функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів у мінливому внутрішньому та зовнішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого рівня ризику [33, с. 182].

В.Г. Артеменко та М.В. Беллендир характеризують фінансово стійке підприємство як таке, де існує стабільне перевищення доходів над витратами, вільне маневрування грошовими коштами та ефективно їх використання в безперервному процесі виробництва та реалізації [34, с. 120].

Л.А. Костирко розкриває значення фінансової стійкості як інтегральну характеристику здатності підприємства як системи трансформувати фінансові ресурси з максимальною економічною вигодою і мінімальним ризиком [35, с. 122].

На думку А.Д. Шеремета, стійкість та стабільність фінансового стану залежить від результатів операційної та фінансово-інвестиційної діяльності підприємства, а стійкий фінансовий стан, своєю чергою, здійснює позитивний вплив на діяльність організації [36, с. 208].

М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк та Н.Ю. Невмержицька позиціонують фінансову стійкість підприємства як такий стан його

фінансових ресурсів, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення [9, с. 323].

Г.О. Крамаренко стверджує, що фінансова стійкість – це такий економічний стан підприємства, за якого платоспроможність зберігає тенденцію до стійкості, а співвідношення власного та позикового капіталу перебуває у межах, що забезпечують платоспроможність [37, с. 90].

В.В. Ковальов та О.Н. Волкова стверджують, що одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства – стабільність його діяльності у довгостроковій перспективі. Вона пов'язана із загальною фінансовою структурою підприємства, ступенем його залежності від кредиторів і інвесторів. Отже, фінансова стійкість характеризується співвідношенням власних і позикових коштів. Хоча, розглядаючи аналіз майнового становища, В.В. Ковальов вважає, що його стійкість значною мірою залежить від доцільності й правильності вкладення фінансових ресурсів у активи [38, с. 240].

Н.А. Мамонтова характеризує фінансову стійкість як такий стан підприємства, за якого забезпечуються стабільна фінансова діяльність, постійне перевищення доходів над витратами, вільний обіг грошових коштів, ефективно управління фінансовими ресурсами, безперервний процес виробництва і реалізації продукції [39, с. 16].

Колектив авторів на чолі з А.М. Поддєрьогіним визначає фінансову стійкість підприємства як такий його стан, що дає змогу за рахунок власних і позикових коштів забезпечити поточну виробничу діяльність та інвестиційно-інноваційний розвиток підприємства, зберігаючи темпи приросту власного капіталу, платоспроможність та кредитоспроможність [40, с. 14].

Аналіз вищенаведених дефініцій дає можливість зробити висновок, що поняття «фінансовий стан», «фінансова рівновага» та «фінансова стійкість» є незалежними один від одного показниками функціонування підприємства.

На нашу думку, варто розглядати фінансову стійкість як комплексне поняття, в якому відображається стабільний фінансовий стан підприємства, за якого ефективно формуються, розподіляються та використовуються фінансові ресурси, забезпечуються фінансова автономія, платоспроможність, дохід-

Таблиця 1

Класифікація факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства

Прізвище автора	Групи факторів (чинників)
М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька [9, с. 323]	– чинники першого рівня (базові) – чинники другого рівня (похідні): зовнішні, внутрішні; – чинники третього рівня (деталізуючі)
І.О. Бланк [4, с. 477]	– чинники, що пов'язані з операційною діяльністю; – чинники, що пов'язані з інвестиційною діяльністю; – чинники, що пов'язані з фінансовою діяльністю
В.І. Оспіщев, І.В. Нагорна [41, с. 367– 368]	– економічні; – соціально-політичні; – фінансові; – демографічні; – науково-технічний прогрес
В.В. Хачатрян, Л.С. Усова [42, с. 155]	– зовнішні (міжнародні, національні, ринкові); – внутрішні (якісні; кількісні)
Є.В. Мних, Н.С. Барабаш [43, с. 98]	– за місцем виникнення; – за масштабом впливу; – за структурою; – за можливістю прогнозування; – за важливістю результату; – за ступенем впливу на діяльність підприємства; – за часом; – за ймовірністю реалізації

ність та рентабельність, розвиток діяльності на поточний та майбутній періоди.

Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик його фінансового стану, що формується у процесі виробничої та фінансово-інвестиційної діяльності. Аналіз факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства, дає змогу визначити рівень фінансового ризику, що пов'язаний із формуванням структури джерел капіталу, а, відповідно, і міру стабільності фінансової бази розвитку підприємства на перспективу.

Для управління окремими із цих факторів, посилення чи послаблення впливу на фінансову стійкість підприємства їх можна об'єднати в групи (табл. 1).

Фінансові кризи різних рівнів генерують значну кількість факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства, що ускладнює їх систематизацію та класифікацію.

Аналізуючи усі наведені групи факторів впливу на фінансову стійкість підприємства, можна дійти висновку, що фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, співвідношенням власних і позикових коштів, співвідношенням активів та джерел їх фінансування, від обраної стратегії діяльності та

управління, галузі господарювання підприємства, стадії його життєвого циклу, а також від загального рівня економічного розвитку країни.

Обов'язковими умовами поліпшення фінансового стану підприємств у ринкових умовах господарювання є постійний аналіз і своєчасна діагностика змін, що відбуваються у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, а також своєчасне та максимально ефективно реагування на такі зміни для забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Висновки з цього дослідження. Нинішні умови господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, досягнення стратегічних фінансових цілей та забезпечення довгострокової фінансової стійкості підприємства неможливі без:

– створення ефективної системи стратегічного фінансового менеджменту, невід'ємним елементом якого є механізми та системи управління ризиками зниження фінансової стійкості;

– мінімізації негативного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства;

– створення передумов ефективної реалізації запланованих дій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безугла Т.В. «Економічна стійкість» та «фінансова стійкість» / Т.В. Безугла // Молодий вчений. – 2014. – № 3. – С. 33.
2. Обушак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обушак // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 9. – С. 92.
3. Салига К.С. Методичні підходи діагностування фінансового стану підприємства / К.С. Салига // Держава та регіони. Економіка та підприємництво. – 2013. – № 3. – С. 215.
4. Бланк І.О. Основи фінансового менеджменту : [підручник] / І.О. Бланк. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 476 с.
5. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле / М.Н. Крейнина. – М. : Дело и сервис, 2010. – 256 с.
6. Финансовый менеджмент : [учебник для вузов] / Под ред. Г.Б. Поляка ; 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Юнити-Дана, 2012. – 277 с.
7. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова ; 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 483 с.
8. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посіб.] / О.О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
9. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / М.Д. Білик [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2009 – 323 с.
10. Оспіщев В.І., Нагорна І.В. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств / В.І. Оспіщев, І.В. Нагорна // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2009. – Вип. 2. – С. 218–223 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2009_2_34.
11. Мошенський С.З. Економічний аналіз : [підручник] / С.З. Мошенський, О.В. Олійник ; 2-вид., доп. і перероб. – Житомир : Рута, 2007. – 704 с.
12. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / О.С. Філімоненков ; 2-е вид., перероб. і доп. – К. : МАУП, 2004. – 295 с.
13. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : [навч. посіб.] / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2012. – 359 с.
14. Селезнева Н.Н. Финансовый анализ. Управление финансами / Н.Н. Селезнева, А.Ф. Ионова. – М. : ЮНИТИ, 2013 – 659 с.
15. Друри К. Производственный и управленческий учет / К. Друри. – М. : ЮНИТИ, 2015 – 476 с.
16. Маршалл Дж.Ф. Финансовая инженерия. Полное руководство по финансовым нововведениям / Дж.Ф. Маршалл, В.К. Бансал ; пер. с англ. – М. : ИНФРА – М, 2010 – 784 с.
17. Алексеенко Н.В. Управление устойчивым развитием промышленных предприятий / Н.В. Алексеенко // Економіка і організація управління. – 2009. – Вип. 2(6). – С. 50–60.
18. Зайцев О.Н. Оценка экономической устойчивости промышленных предприятий (на примере промышленности строительных материалов) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / О.Н. Зайцев. – Хабаровск. 2007. – 23 с.
19. Медведев В.А. Устойчивое развитие общества: модели, стратегия / В.А. Медведев. – М. : Академия. 2001. – 267 с.
20. Анохин С.П. Методика моделирования экономической устойчивости промышленных предприятий в современных условиях / С.П. Анохин. – Саратов : Саратов. гос. техн. ун-т, 2000. – 40 с.
21. Сімех Ю.А. Визначення поняття конкурентостійкості підприємства / Ю.А. Сімех // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Серія «Економічні науки». – 2007. – Т. X. – № 1. – С. 12–16.
22. Бугай В.З. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства / В.З. Бугай, В.М. Омельченко // Держава та регіони. – 2008. – № I. – С. 34–39.
23. Василенко А.В. Менеджмент устойчивого развития предприятий : [монография] / А.В. Василенко. – К. : Центр учебной литературы, 2015. – 648 с.
24. Иванов В.Л. Забезпечення організаційно-економічної стійкості промислового підприємства / В.Л. Иванов, В.А. Малов // Економіка. Менеджмент. Підприємство. – 2010. – № 22. – С. 32–39.
25. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення / О.В. Ареф'єва, Д.М. Городянська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С. 83–90.
26. Бурда А.І. Методичні підходи до оцінювання впливу складників тріади потенціалу на сталий розвиток підприємства / А.І. Бурда // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.12. – С. 141–153.
27. Малинин К.Г. Устойчивость функционирования предприятия в рыночной экономике : автореф. дис. ... канд. экон. наук / К.Г. Малинин. – М. : МГАХМ, 1997. – 21 с.

28. Журавльова О.Є. Фінансова стійкість підприємства: теорія і практика / О.Є. Журавльова // Формування ринкової економіки. – 2009. – № 22. – 523 с.
29. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов ; 2-е вид. – К. : Знання, 2002. – 274 с.
30. Плиса В.Й. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України : [монографія] / В.Й. Плиса, І.І. Приймак. – Львів : АТБ, 2009 – 142 с.
31. Ловінська І.Г. Фінансова стійкість організацій як індикатор економічного потенціалу / І.Г. Ловінська // Фінанси, облік і аудит. – 2014. – Вип. 1 (23). – 252 с.
32. Островська О.А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті / О.А. Островська // Стратегія економічного розвитку України. – 2012. – Вип. 4 (11). – 182 с.
33. Артеменко В.Г., Беллендир М.В. Финансовый анализ / В.Г. Артеменко, М.В. Беллендир. – М. : РИТГО, 2011. – 120 с.
34. Костирко Л.А. Аналіз потенціалу фінансової в системі управління вартістю підприємства / Л.А. Костирко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2015. – № 4 (221). – 122 с.
35. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций / А.Д. Шеремет, Е.В. Негашев ; 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2016. – 208 с.
36. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування : [навч. посіб.] / Г.О. Крамаренко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 90 с.
37. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В.В. Ковалев, О. Н. Волкова. – М. : ПБОЮЛ, 2001. – 424 с.
38. Мамонтова Н.А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення (на прикладі підприємств харчової промисловості) : автореф. дис. ... канд. екон. наук / Н.А. Мамонтова ; Ін-т економ, прогн. НАН України. – К., 2006. – 59 с.
39. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств в економіці України : [монографія] / А.М. Поддєрьогін, Л.Ю. Наумова. – К. : КНЕУ, 2011 – 14 с.
40. Оспіщев В.І., Нагорна І.В. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств / В.І. Оспіщев, І.В. Нагорна // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2009. – Вип. 2. – С. 218–223 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2009_2_34.
41. Хачатрян В.В., Усова Л.С. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства / В.В. Хачатрян, Л.С. Усова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/ken-hachatryan-vv-usova-ls-faktori-schovplivayut-na-finansoviy-stand-pidpriemstva/>.
42. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : [підручник] / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 358 с.